

a kortárs amerikai főiskolai viszonyok sötét szatírba fordított leírását ambicionálja a Laura-történeten keresztül, ám semmit nem tudunk meg az egészből azon kívül, hogy a mai hallgatók lusták, buták, a telefonjukat nyomkodják, és nem tudják, mi az az önálló munka. Ez pedig édeskeves egy valódi szatírához, de még egy élesebb karikatúrához is.

Hill főiskola-leírása távolról előhív bizonyos irodalmi előképeket is. John Barth *Az út végében* remekelt hasonló környezetben, John Williams pedig a — méltatlanul későn felfedezett — *Stonerban* a huszadik századi irodalom egyik legérzékletesebb negatív egyetemi hőst tudta életre kelteni: Hollis Lomax professzort. Laura Pottsdam figurája hozzájuk képest fájóan sematikusra sikerült.

Az olcsó, logikátlan fordulatok, a cselekmény kierőszakolt előrehaladása, a papírmásé karakterek végül a regény struktúrájának egészét megkérdőjelezzik. Mert az erősebb részletek is le-süllyednek a nagy narratíva megoldatlanságainak ingoványába, a történelmi háttér élénk színei is elkezdnek leperegni, ahogy az eléjük állított karakterek életidegen mozgását figyeljük, és a társadalomkritika éle is azon nyomban eltompul, ahogy kiderül, hogy az egész pusztá gesztus csupán, színjáték, akarnok írói bravúroskodás.

Mégsem mondhatjuk, hogy Nathan Hill rossz író lenne, hiszen a regény nyelve olykor látványos mutatványokra képes. Az elbeszélői hangok sokfélesége, a nézőpontok, stílusok váltakozása tényleg lenyűgöző. A baj csak az, hogy az elbeszélés szempontjából sokszor mégis funkciótlan ez az írói virtuozitás (legjobb példa erre az abszolút fölöslegesen „lapozgatósra” írt *Megszerezheted a lányt!* betéttörténet). A magyar fordítás (Mesterházi Mónika munkája) általában jól hozza a nehezebb részeket is, bár van néhány zavaró részlet, amely mellett nem könnyű elmenni. A regény első nagy fejezetének a címe például egyszerűen *The Packer Attacker* az eredetiben, amelyből magyarul, nyilván a belső rím megtartása miatt *A Packer-packázó* lesz. De hát az angol cím az anya által elkövetett (Packer-kormányzó elleni) támadás médiabeli megnevezésére utal. Elképzelhetetlen, hogy egy magyar híradóban Packer-, vagy akármilyen-packázóként szerepeljen bármi vagy bárki is. Lehet, hogy el kellett volna engedni inkább azt a fránya rímet. Hasonlóan kérdéses, hogy miért hívják a regény során végig *Válassz magadnak kalandot!* könyveknek a lapozgatós ifjúsági regényeket. Van az úgynevezett *Choose Your Own Adventure*-típusú könyveknek bevett magyar megnevezése: *Kaland, játék, kockázat*. Ha valaki, mint a regény főszereplője, vagy e sorok írója, ezeken nőtt föl (kis túlzással), azt a regény végéig zavarni fogja a nyakatekert magyarítás. De ezek persze részletkérdések csupán.

A *Nix* összességében nem azért tűnik nagyszabású kudarcnak, mert nem áll össze a története, hanem mert túlságosan is összeáll, miközben éppen arra nem lesz képes, ami fő vállalása lenne: mélyfúrást végezni az amerikai tudatban. Illetve a mélyfúrás technikai értelemben végül is megvalósítja, csak épp semmi nem jön föl a nyomán odalentől.

„Ez a hirdetés mindent elmond, amit a huszonegyedik század Amerikájáról tudni kell” — mondja a regény alakváltó, kistílű főgonosza, a haszonleső menedzser Periwinkle, a torpedó alakú chips plakátját nézve. Majd ki is fejt: „Ez a reklám azt ismeri el, hogy az ember csak eszi ezt a sok rágcsát, mégsem boldog, és nézi ezt a sok műsort, és mégis magányosnak érzi magát, és nézi ezt a sok híryanagot, és a világnak még sincs semmi értelme, és játssza azt a sok játékot, és csak egyre mélyebbre süllyed a melankóliába. Hogyan menekülne meg?”

— Vesz egy új chipset.

— Vesz egy torpedó alakú chipset! Ez a válasz.” (656)

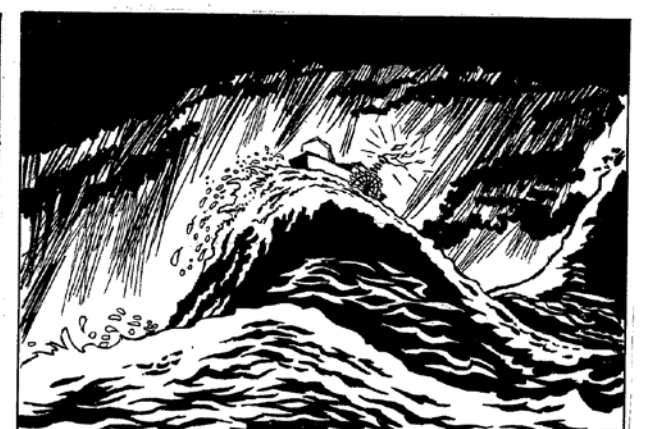
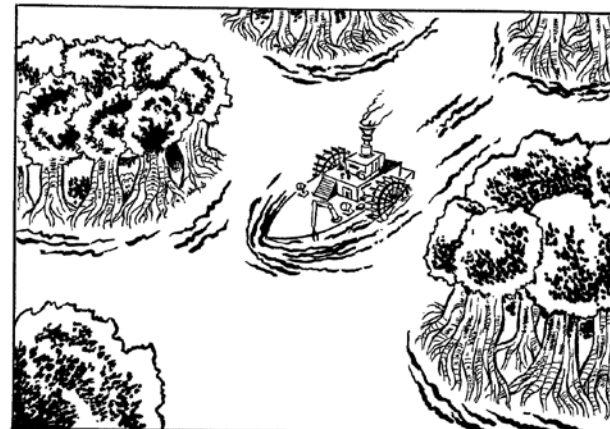
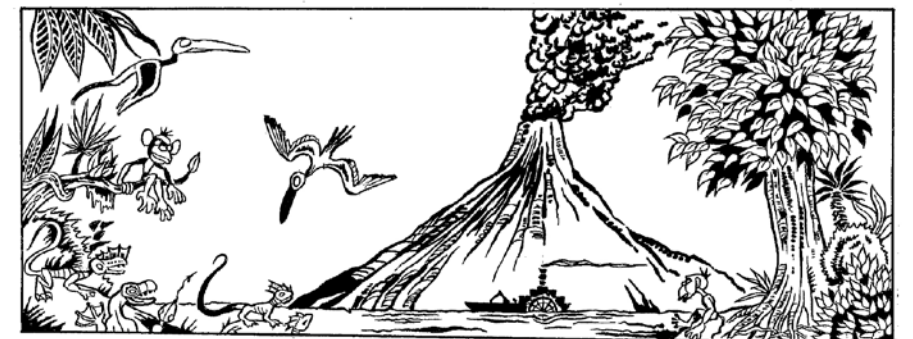
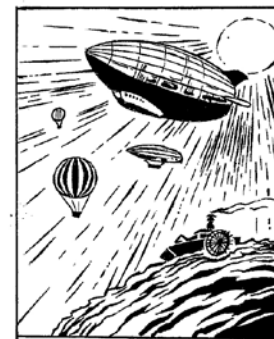
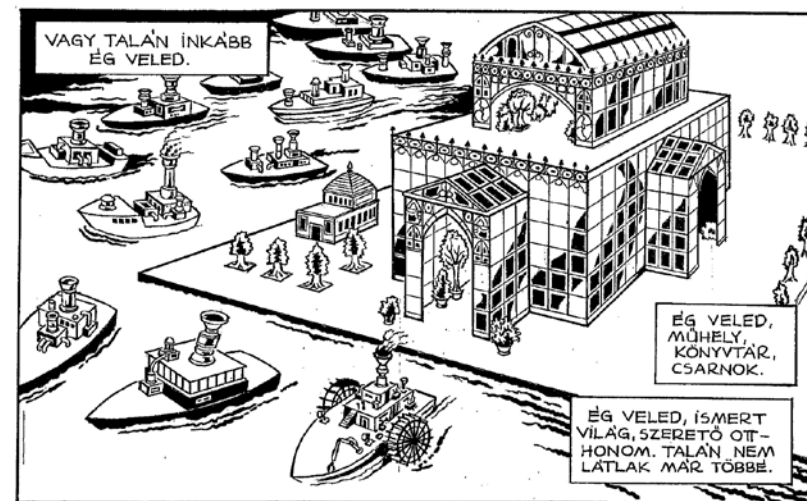
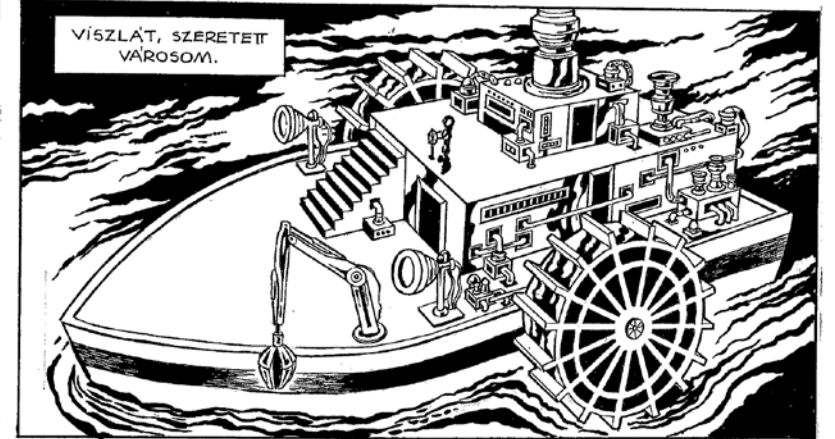
Természetesen Periwinkle cinizmusa Hill tollán azonnal ironiába fordul, ám maga a regény mégis mintha a menedzser álláspontját támasztaná alá. A *Nix* zárata egy kínos megbocsátási spirálba torkollik: az anya, Faye, megbocsát az életét megszorító apjának, s napjait az öreg ápolásának szenteli. Samuel megbocsát az anyjának, és rajta keresztül a világnak is, majd igyekszik a Bethanyval megtalált boldogságára koncentrálni. Pwnage, a kómából csodálatos módon makulátlan agyi potenciállal magához térő geek is békét köt a nem virtuális valósággal, s mindenki megkezdi élete nagy törlesztését (ahogy maga Amerika is a válság után). Minden a helyére kerül, semmi sem marad megoldatlanul, semmi sem vár további megfejtésre.

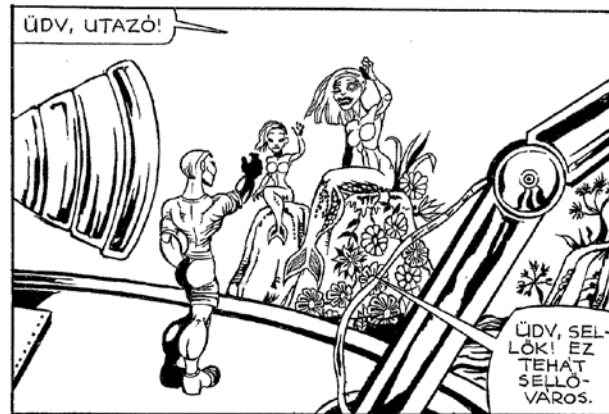
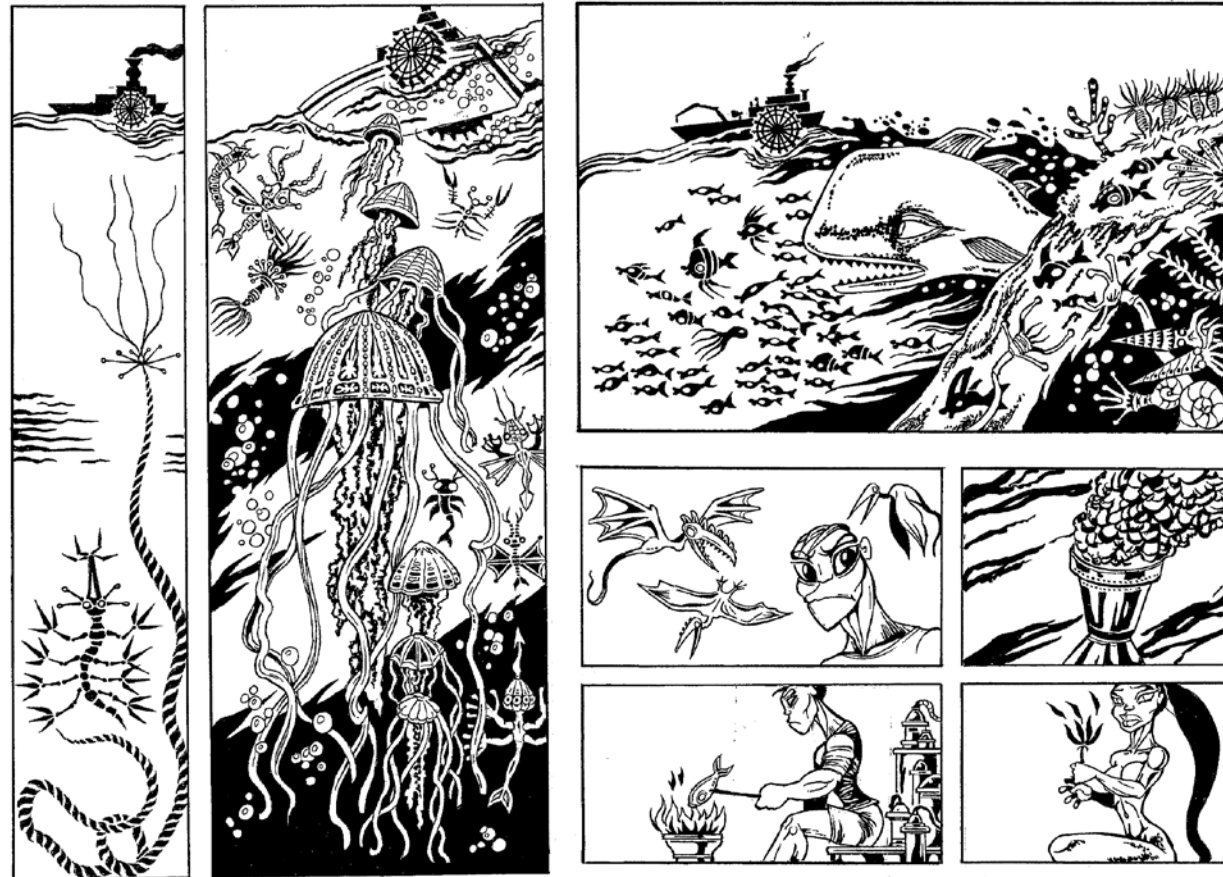
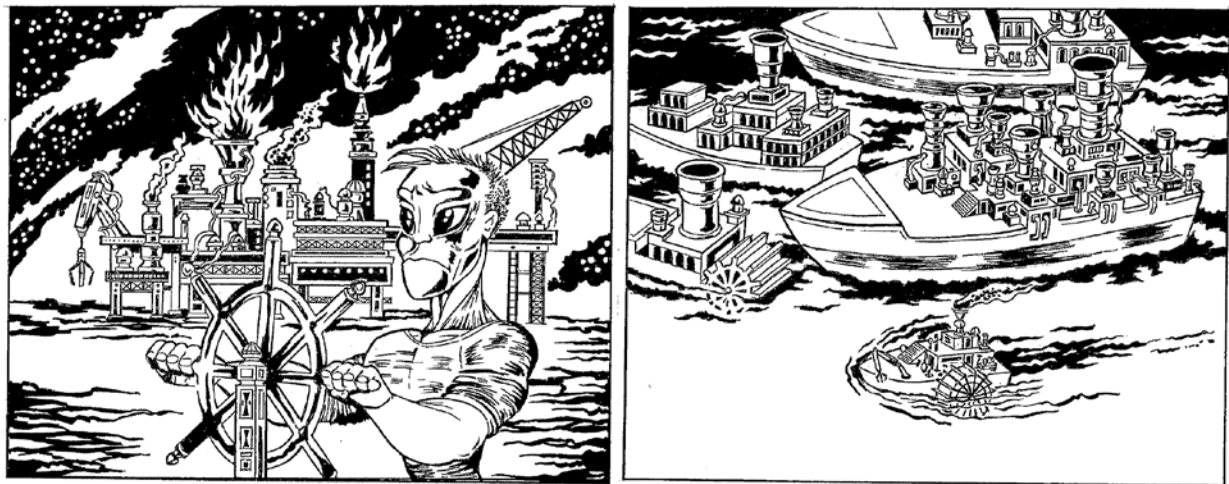
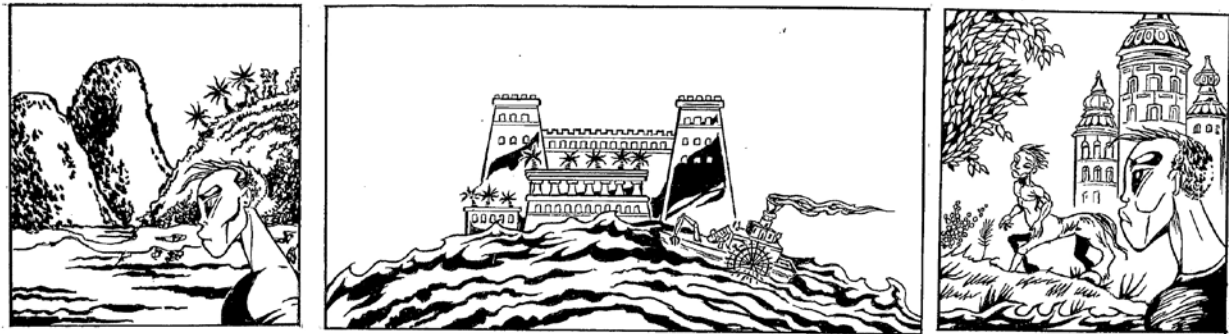
Nathan Hill regénye, ez az instant *Great American Novel*, pedig tovább folytatja világhódító útját, ahogy hírlík, hamarosan a *Star Trek* és *Star Wars* filmekről is ismert J. J. Abrams rendezte tévésorozat formájában.

Hatodik fejezet AZ ERŐSZAK FÉNYKÖRE

„(...) úgy benne vagyok a vérben,
Olyan messze, hogy átgázolni és
visszafordulni egyformán nehéz.”

MACBETH, III, 4.
Ford. Szabó Lőrinc

VILÁGVÉGE? MIÉRT ÍGYEKSZEL TE ODA, UTAZÓ? MIT GONDOLSZ, MI VÁR OTT RÁD?

OTT FOGOM MEGTALÁLNÍ A CSODÁLATOS SZIKLÁT, AMI FEKETEBB, MINT AZ ÉJ, FEKETEBB, MINT A HALÁL.

KIVÁGOK BELŐLE EGY DARABOT, ÉS HAZAVÍSZEM A MŰHELYEMBE.

ÉS MIRE KELL NEKED EGY ILYEN KŐ, UTAZÓ?

EBBŐL FOGOM MEGALKOTNÍ A LEVIATÁNT.

A LEVIATÁNT NEM MEGALKOTNÍ KELL, HANEM ELPUZSZTÍTANI.

A LEVIATÁN EGY SZOBOR LESZ, ÉLETEM FŐ MŰVE.

MIÉRT A LEVIATÁN? MIÉRT EGY SZÖRNYETEG?

TALÁN A HATALOM ÉS AZ ERŐSZAK MEGSZALLOTJA VAGY?

MERT A LEVIATÁN A LEGHATALMASABB ÉS LEGFÉLELMETESEBB, ENNEK A MEGALKOTÁSA A LEGNAGYOBB MŰVESZI FELADAT. VISZONT A LEVIATÁN A RÖSSZ ELLEN IS FELLÉPHET. ÚGY TUDOM, A LEVIATÁN PUSZTÍTOTA EL BABELT.

AMINEK A ROMJAIN SELLÓVÁROS ÉPÜLT.

NEM JÓ A HATALOMNAK ÉS ERŐSZAKNAK SZOBROT EMELNÍ LEVIATÁN KÉPEBEN.

HA AZ ERŐSZAK BELEP A LÉTBE, KITERJESZTI ÖNMAGÁT, S A LÉTEZŐKET BÜKKÖREBE VONJA. HA A VILÁG VÍZÉBE VÉR CSÖPPEN, SZÍNÜLTIG MEGFESTI AZT, S A VILÁGLÁS VÖRÖS IZZASSÁ VÁLIK.

VAGY TALÁN AZT IS MONDHATJUK, HOGY MAGA BABEL VOLT A LEVIATÁN.

AZ ERŐSZAK VÖRÖS FÉNYÉVEL RAGYOGTA BÉ A BOLYGÓT.

VAGY TALÁN BABEL URALKODÓJA, MACHIAVELLO VOLT A LEVIATÁN.

A HATALMA ERŐSZAKRA ÉS RÉTEGESRE ÉPÜLT.

AZELOT PEDIG A FÖLD NEM ISMERTE AZ ERŐSZAKOT.

MILYEN SZÉP VOLT AKKORIBAN A VILÁG! A BOLDGÓ VIRÁGÉLYHEK LÉTÜK TELJES EREJÉVEL LOBOGTAK.

BŐDÍTŐ ILLATUK BETÖLTÖTE BABELT, A LEMENŐ NAP A FOLYAM HABAIBA ÖNTÖTE SŰRŰ FÉNYET.

A LÉNYEK AZ ÓRÓK NYÁR VÍZÉBEN LUBÍCKOLTAK,

A SZÍRMOK MEGFESTETÉK ÉS MEGTÖRTEK A FÉNYT, MELYBEN DÉLIBÁBKÉNT, SZINTE ÁTETSZŐEN LEBEGTEK BABEL KUPOLÁI, OSZLOPCSARNOKAI, FÜGGŐKERTJEI.

BABEL ELŐZŐ URALKODÓJÁT DEKADENTÓNAK HÍVTÁK. FIATAL KORÁBAN ÜNNEPELT FÉRFI VOLT, DE TETLENSEGÉBEN ELHIZOTT, ELBUTULT.

SZÍVÉT ELBORÍTOTTA A ZSÍR, HIG, ZSELES TESTÉT LASZACSOKAN BETEGSÉGEK VETÉK BIRTOKUKBA, BŐRÉT KÉKESZÖLD PENÉSZFONALAK ÉREZTEK.

DEKADENTO GYAKRAN IDŐZÖT TITKOS KERTJÉBEN,

MELYBEN SOSEM LÁTOTT VIRÁGOK NYÍLTAK, ÉJJELENTE VERSENNT LOBOGTAK A CSILLAGOKKAL, FAKLYAKÉNT RAGYOGTAK BE A KERTET.

AZ ÁLOM LEPKÉJE LESZÁLLT A KERTBE, ÉS ÁLOMPORÁVAL MEGTERMEKENYÍTETE

ÍGY SZÜLETETT MEG ANANNA, AKINEK SZÉPSÉGE BERAGYOGTA AZ EGÉSZ VILÁGOT.

DEKADENTO AZT HÍTE, ÖVÉ A LÁNY, MIVEL AZ Ő KERTJÉBEN NÖTT. ÁM ANANNAT NEM ÉRDEKELTE AZ ELPUHULT, ELBUTULT URALKODÓ. DEKADENTO SZÍVÉBE ELVISELHETETLEN BÁNAT KÖLTÖZÖTT.

ÉS MIVEL A LUSTASÁG, UNALOM, CÉLTALANSÁG AZ ERŐSZAK TÁPTALAJA,

SZÖRNYŰ GONDOLAT CSÍRÁZOTT KI DEKADENTO ZSÍROS AGYTEKERVÉNYEIBEN.

VIGYÉTEK KI A MEZŐRE, ÉS DARABOLJÁTKOK FEL!
IGEN, URAM!

A SZOLGÁK ÚGY CSELEKEDTEK, AHOGY AZ URALKODÓ PARANCSOLTA. ELKÍSÉRTE ÖKET MACHIAVELLO IS, AKI DEKADENTO KEDVENC OROSZLÁNJA VOLT.

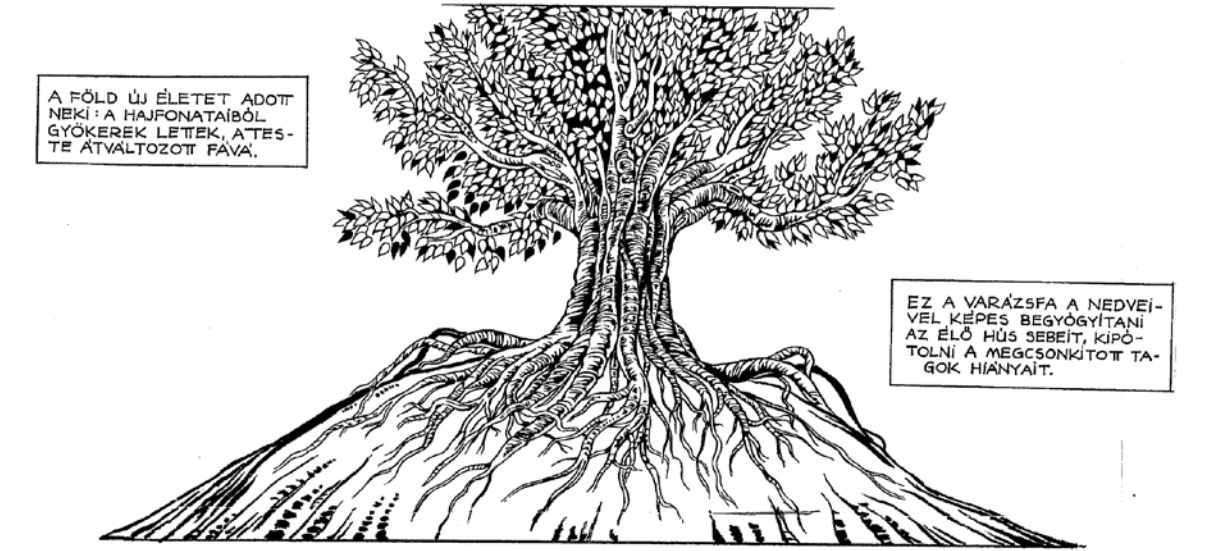

ÉS INNEN NINCΣ VISSZAUŰT, EGY ÚJ VILÁG SZÜLETETT, AMELY MÁR ISMERTÉ AZ ERŐSZAKOT.

A FELDARABOLT TEST OTT MARADT ÓRÖKRE A MEZŐN.

ÁM MÉGSEM HALT MEG TELJESEN.

A FÖLD ÚJ ÉLETET ADOT NEKI: A HAJFONATAIBÓL GYÖKEREK LETEK, ÁTÉSŰTE ÁTVÁLTOZOTT FAVÁ.

EZ A VARÁZSFA A NEDVEIVEL KÉPES BEGYÓGYÍTANI AZ ÉLŐ HŰS SEBEIT, KIPÓTOLNI A MEGCSONKÍTOTT TAGOK HIÁNYAIT.

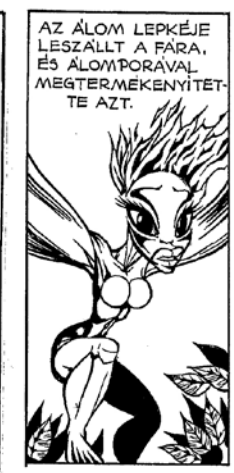
MERT HA ILYEN SOK A FAJDALOM

ÉS SEBESÉSŰLÉS A VILÁGBAN,

HÁT KELL LENNI VALAMINEK, AMI ORVOSOLJA MIND-EZT.

AZ ÁLOM LEPKÉJE LESZÁLLT A FÁRA, ÉS ÁLOMPORÁVAL MEGTERMEKENYÍTETE AZT.

ÍGY SZÜLETETT MEG A FÁN A LÉLEK-PÓK. AHOGY A FA NEDVE BEGYÓGYÍTTA A RONCSOLT HŰST, ÚGY A PÓK A LÉLEK SEBEIT GYÓGYÍTTA MEG: LÉLEK-FONALÁVAL ÖSSZERAGASZTTA A LÉLEK SZÉTÖRT DARABJAIT.

MACHIAVELLO, AZ OROSZLÁN IVOTT ANANNA KIÖNTÖT VÉRÉBŐL.

EKKOR TÖRTÉNT, HOGY ÁTVÁLTOZOTT EMBERRE.

MACHIABELLO ÍGY A LEGFŐBB TÁMASZA LETT AZ ÖREG, GYENGE DEKADENTONAK.

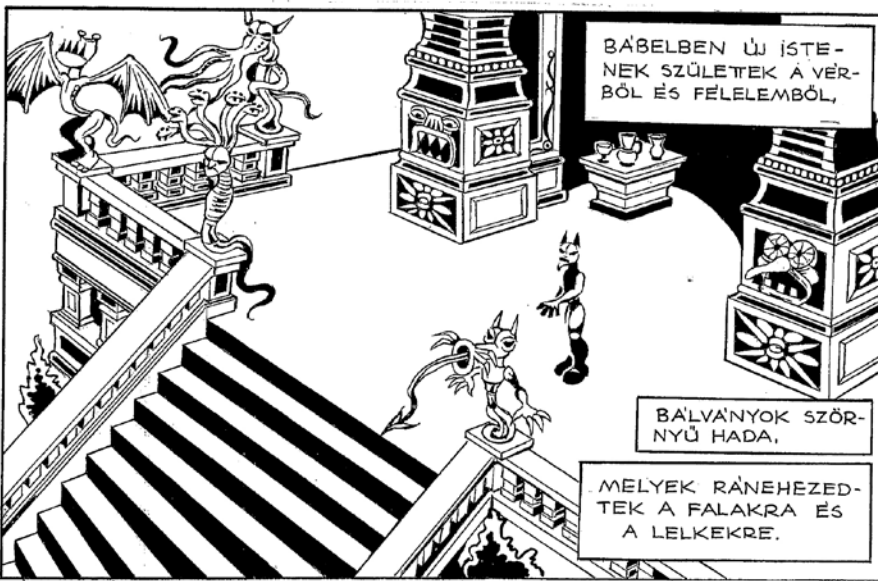
AM MACHIABELLO GYORSAN TÚLNÖTT RAJTA, ÉS EGY ÚJ BIRODALMAT ÉPÍTETT, AMELYNEK FALAIT BERAGYOGTA A VÉR VÖRÖSE.

MACHIABELLO HAGYTA, HOGY TELJESEN MAGÁVAL RAGADJA AZ ERŐSZAK ÉS A HATALOM GYÖNYÖRE.

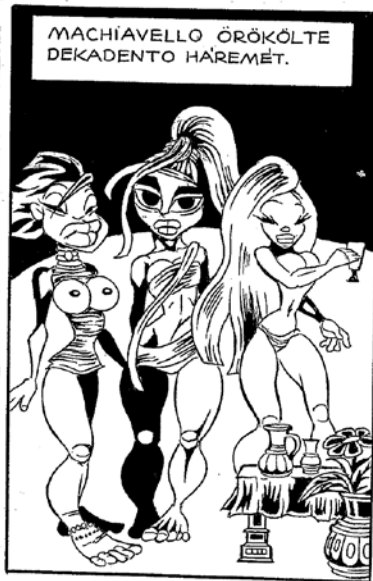
NEMSOKÁRA ELÉRKEZETT DEKADENTO UTOLSÓ ÓRÁJA. ITT AZ IDŐ, URAM.

BÁBELBEN ÚJ ISTENEK SZÜLETÉK A VÉR BŐL ÉS FELELEMBŐL,

BÁLVÁNYOK SZÖRNYŰ HADA,

MELYEK RÁNEHEZEDTEK A FALAKRA ÉS A LELKEKRE.

MACHIABELLO ÖRÖKÖLTE DEKADENTO HÁREMÉT.

AGONITA, AZ EGYIK ASSZONY NEM FOGADTA EL AZ ÚJ URALKODÓT.

PUSZTULJ, DÉMON!

MIT AKARSZ POKOLFÁJZAT? ENGEM AKARSZ MEGÖLNI?

AZ ÍTÉLET IRGALMATLAN VOLT. KÖTÖZZÉTEK KI ÉS KORBÓCSOLJÁTOK HALÁLRA!

DE URAM...

INDULJ, NYOMORULT, VAGY TE IS MEGHALSZ!

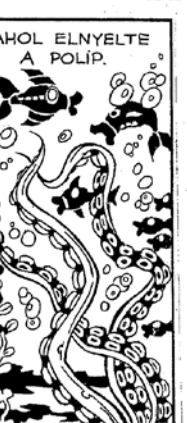
GYERÜNK!

A SZÖGES KORBÁCS APRÓ HÚSCAFATOKRA SZÁGGATA AGONITA TESTÉT.

AZ EMBRIÓT, AMIT A VÖRÖSEN FÉNYLŐ HÜSPÉPBE TALÁLTAK, MACHIABELLO AZ AKVARIUMBA HELYEZTE,

AHOL ELYELTE A POLÍP.

EKKOR TÖRTÉNT, HOGY BÁBEL SÖTÉTEN RAGYOGÓ EGE ALATT ÚJ SZÖRNY FORDULT KI A NEM-LÉT HOMÁLYÁBÓL A FÉNYRE.

HESS, DÉMONOK SÖTÉT RAJA! FENOMÉNA, A POLIPNÓ, FEKETE HÁLYOG A VILÁG SZEMÉN, MACHIAVELLO POKOLI SZERELME LETT. ÉS MINTHA AZÉRT SZÜLETETT VOLNA, HOGY A FÉNYRE SEGÍTSE A TOBBIEKET, AKIK A NEMLÉTBEN DERENGENEK.

AHOGY AZ OPTIKAI LENCSEK EGY PONTBA FÓKUSZALJAK A FÉNYSUGARAKAT, Ő A MÉHÉBE GYŰJTÖTE A VILÁG MINDEN BORZALMÁT.

FENOMÉNA VOLT A VILÁG EGYIK LEGSZÖRNYŰBBB LÉNYE, MERT ÉLŐ CSECSEMŐK HÚSÁVAL TÁPLÁLKOZOTT!

MÁR CSAK AZ AMAZONOK SZIGETE ÁLLT BABEL ÚTJÁBAN. EGY VARÁZSPA NŐT IT, AMÉLYNEK GYÜMÖLCSEI A LEGENDA SZERINT MÉSÉBE ILLŐ ERŐT ADNAK AZ EMBERNEK, TALÁN MEG ÖRÖK ÉLETET IS.

MACHIAVELLO EZÚTAL NEM MERT SZEMTŐL SZEMBE TÁMADNI, ÚGY DÖNTÖTT, BIZTONSÁGOSABB UTAT VÁLASZT, ÉS CSELHEZ FOLYAMODIK.

MÉRLEGKEVERŐJÉVEL ALOMITALT ÖNTETETT A SZIGET VÍZÉBE.

ÍGY MÁR KÖNNYŰ VOLT ELBÁNNI AZ AMAZONOKKAL. A HARCÉPTELEN NŐKET MEGKÖTÖZTÉK ÉS BABELBE SZÁLLÍTOTÁK.

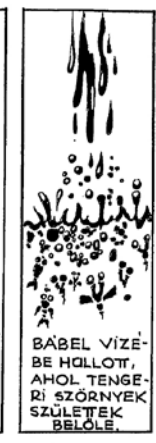
A KIRÁLYNŐT ÉS SZERELMÉT BABEL OKULÁSÁRA NYILVÁNOSAN KÍNOZTÁK HALÁLRA.

BABEL FŐHÓHÉRA ÉLVE DARABOLTA FEL ŐKET.

AM EZZEL BABEL FATUMA IS BETELT. KIÖNTÖTT VÉRŰK, AMELYBE AZ ÉLETFA NEDVE VEGYÜLT.

BABEL VÍZÉBE HULLT, AHOLO TENGERI SZÖRNYEK SZÜLETÉK BELŐLE.

AAAAAAH SIKOLYUK BETÖLTÖTE A BÍRODALMAT.

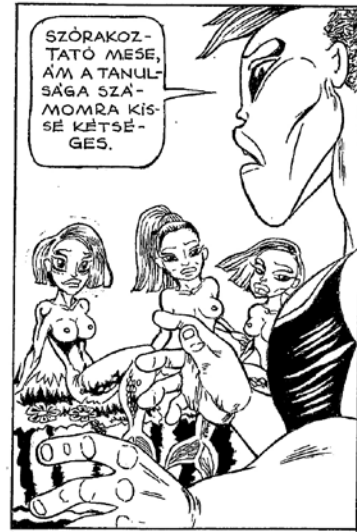

A SZÖRNYEK BABELRE TÁMADTAK,

ÉS ELEMÉSZTETÉK A BÍRODALMAT, AMELY VÉR-BŐL, ERŐSZAKBŐL SZÜLETETT.

A ROMOKAT IDŐVEL MOSZATOK, KAGYLOK, POLÍPOK, SELLŐK VETÉK BIRTOKUKBA.

SZÓRAKOZTATÓ MÉSÉ, AM A TANULSÁGA SZÁMOMRA KÍSÉ KÉTSÉGES.

MÍNDÉ AZT SUGALLJA, HOGY AZ ERŐSZAK VÉR-CSEPPJE CSAK VELETLENŰL HULLT A VILÁG VÍZÉBE, AMELY TÍZTA, SZÉP LENNE EGYÉBKÉNT.

EZ A BŰNBEESÉS TÖRTÉNETÉNEK EGY VÁLTOZATA, MINT OLYAN SOK MÍTOSZ A NYUGATI VILÁGBAN. AM LEHET, HOGY FORDÍTOT A HELYZET.

LEHET, HOGY A SZÉPSÉG CSAK A LÉTEZÉS FELSZÍNÉN RAGYOG, A MÉLYBEN A LEVIATÁN LAKIK. NEZZETEK FEL AZ ÉGRE! A PLANÉTÁK, CSILLAGOK TESTETLEN TÜZEK A MAGASBAN,

TÁVOL GLÓBUSZUNK SŰRŰ, NEHÉZ MATERIAJÁTÓL, A FÖLDI LÉT FÜLLASZTÓ KÖDÉTŐL, KORLATAITÓL.

OLY KÖNNYŰEK, AKÁR A LÉLEK. HA ELHAGYTA A TESTET, TŰNDÖKÖLVE HALADNAK KÖR-KÖRÖS PÁLYAÚJKON.

„AM EZ CSAK SZÉP Á-
LOMKÉP, AZ IGAZSÁG
FELSZÍNE CSUPÁN. MERT
A VALÓSÁG AZ, HOGY A
FÖLD LEKÜZDHEETLEN
GRAVITÁCIÓJA KÉNYSZE-
RÍTI ÖKET ARRA, HOGY
KÖRÖTE KERINGJENEK,
S EZ A TÖMEGVONZÁS
A LEVIATÁN SZÖRNYŰ
SÚLYÁBÓL ERED, MERT
A FÖLD FEKETE MÉHÉ-
BEN Ő REJTŐZKÖDIK.”

„Ezért az egész emberiség általános törekvéseinek első-
sorban az újabb és újabb hatalom iránti örökös és szün-
telen vágyat tartom, amelynek csak a halál vet véget.”
Hobbes: Leviatán

„Visszatekintve vizsgáljuk meg mindazt, ami termé-
szetes, és nem találunk mást, csak borzalmat.”
Baudelaire: A modern élet festője

„Ezek a halálhoz vezető kerülőutak
(...) mutatkoznak ma életjelenségek
képeiben.”

Freud: A halálösztön és az életösztönök

„(...) a szophoklészi hősök ragyogó képeit,
röviden a maszk apollóni mivoltát a természet
mélyébe és iszonyatába bepillantó tekintet te-
remtette, hogy mintegy fénylő foltok balzsamával
gyógyítsa a borzalmak éjétől felsebzett szemét.”
Nietzsche: A tragédia születése

SÓTÉT SZÍNEKBEN FESTESZ, UTAZÓ.
ILYEN REMÉNYTELEN A VILÁG?

TALÁN ÉPPEEN A
SZOMORÚSÁGA AZ
ÉRV A GONDOLATOM
IGAZSÁGA MELLETT.
AZ ÁLOM SZÉP, A
VALÓSÁG KIÁBRÁN-
DÍTÓ.

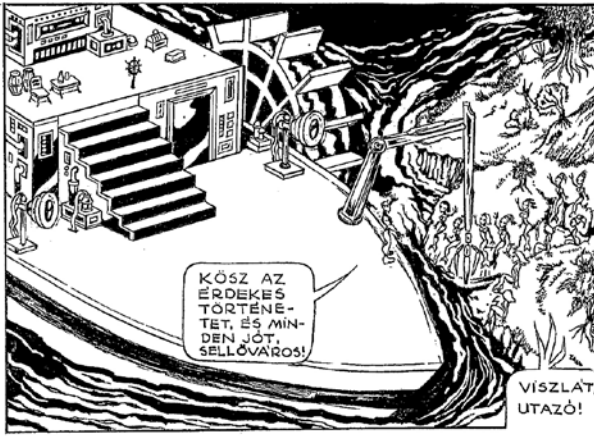
MÍ VÍSZONT CSAK AZT MOND-
HATJUK EL, AHOGY MI ISMER-
JÜK A TÖRTÉNETET.

... DE NE-
KEM LAS-
SACSKÁN
MÁR INDUL-
NOM KELL
TOVÁBB.

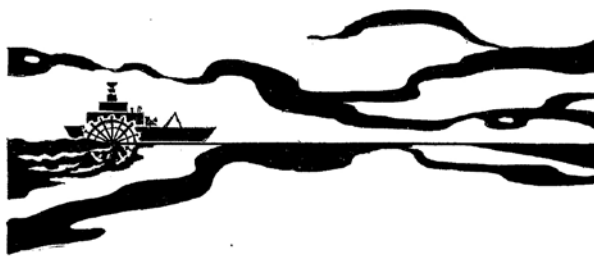
VÁR MÉG RÁM VALAMI
AZ ISMERT FÉLTEKÉN?

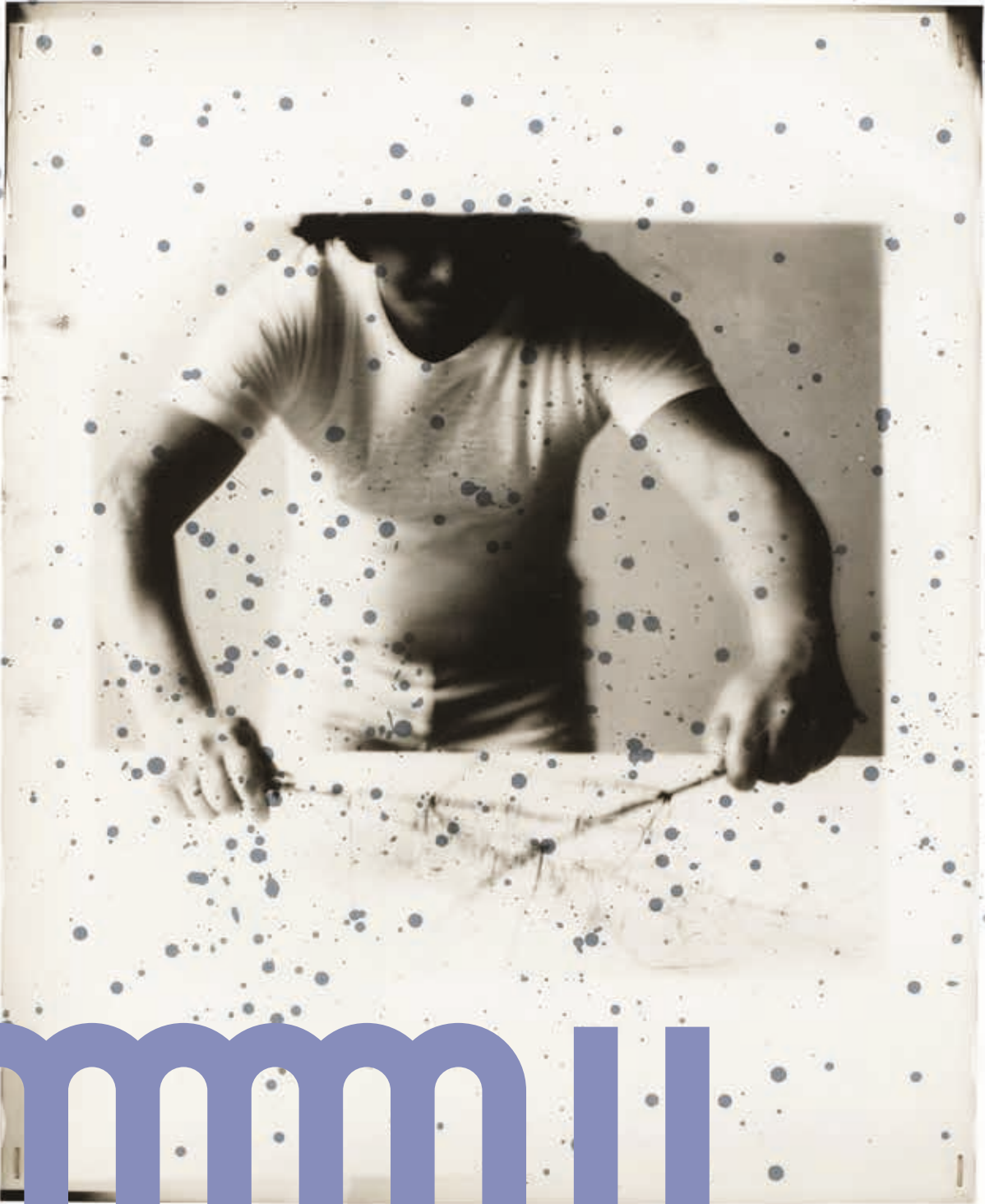
MÁR CSAK A
LELEKPÓK SZI-
GETE, AZTÁN
A FÖLD MÁSÍK
OLDALÁRA ÉRSZ.

KÖSZ AZ
ÉRDEKES
TÖRTÉNE-
TET, ÉS MIN-
DEN JÓT,
SELLOVÁROS!

VÍSZLÁT,
UTAZÓ!

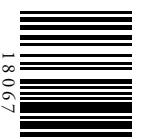

muut

www.muut.hu

890 Ft

nka